

INFORMACE K ZÁPISU Z MŠMT

OPATŘENÍ K ZÁPISŮM DO ZŠ PRO ŠKOLNÍ ROK 2020/2021

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydává v souvislosti s mimořádnými opatřeními vlády k ochraně obyvatelstva v souvislosti s koronavirem a onemocněním COVID-19 opatření k organizaci zápisů k povinné školní docházce pro školní rok 2020/2021. Zápisy budou probíhat v dubnu a bez osobní přítomnosti dětí ve škole.

Zápisy k povinné školní docházce proběhnou v souladu s právními předpisy, ale s upuštěním od některých tradičních postupů. Uskuteční se v termínu dle školského zákona, tedy v termínech **od 1. dubna 2020 do 30. dubna 2020.**

Dobu zápisu do prvního ročníku základního vzdělávání **stanoví ředitel školy**, a to v souladu se školským zákonem (§ 36 odst. 4).

Vzhledem k výše uvedeným mimořádným opatřením **situace vyžaduje:**

1. **organizovat zápisy bez osobní přítomnosti dětí ve škole. Upřednostnit, pokud je to možné, podání přihlášky bez osobní přítomnosti zákonného zástupce dítěte ve škole (datová schránka, email s elektronickým podpisem), případně dle konkrétní situace osobně do školy nebo poštou.**
2. **pro příjem žádostí o přijetí k povinné školní docházce stanovit dostatečně dlouhé období v rozmezí stanoveném školským zákonem, tedy od 1. 4. 2020 do 30. 4. 2020.**

Podrobnější doporučení k organizaci zápisů:

Ve všech případech doporučujeme po ukončení mimořádných opatření uspořádat setkání se zapsanými dětmi zaměřené na seznámení se s prostředím školy, vzdělávacím programem, učiteli a prostory školy (motivační část). Nebude nyní však součástí zápisu.

Pokud již vyhlášená kritéria neodpovídají níže uvedenému, je třeba *upravená* kritéria publikovat ještě před samotným zahájením zápisu v konkrétní ZŠ.

A. Škola zřízená obcí, nebo svazkem obcí s dostatečnou kapacitou pro zápis spádových dětí (nedochází k převisu žádostí o přijetí nad kapacitu školy)

B. Škola zřízená obcí nebo svazkem obcí s nedostatečnou kapacitou pro zápis spádových dětí

C. Škola s dostatečnou kapacitou k zápisu spádových dětí, ale převisem zájmu nespádových dětí

D. Školy zřizované soukromým zřizovatelem nebo církví

E. Školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona

Ad A

- Proběhne pouze formální část zápisů, motivační část se neuskuteční.

Ad B

- Proběhne pouze formální část zápisů, motivační část se neuskuteční.
- Situace, kdy kapacita školy nestačí počtu přihlášených spádových dětí, by podle školského zákona neměla nastávat, ale v praxi se může objevit. Situaci dětí, které škola nemůže přijmout, musí řešit zřizovatel. Více viz [Informace k organizaci zápisů k povinné školní docházce ze dne 16. 12. 2016, čj. MSMT-27988/2016.](#)

Ad C

- Proběhne pouze formální část zápisů, motivační část bude zrušena, v případě nutnosti doporučujeme případně s asistencí rodičů využít v současnosti běžné ICT nástroje pro distanční komunikaci.
- Škola postupuje podle předem vytvořených a zveřejněných formálních kritérií. Škola přednostně přijímá děti ze spádové oblasti. V případě, že tato kritéria nestačí, rozhoduje losování, které je provedeno transparentně.

Ad D

- Ve smyslu mimořádných opatření a minimalizace osobního styku doporučujeme aktualizovat kritéria přijetí. Zápis proběhne bez osobní přítomnosti dítěte ve škole.
- Doporučujeme v případě nutnosti, případně s asistencí rodičů, využít v současnosti běžné ICT nástroje pro distanční komunikaci.

Ad E

- Zápis proběhne pouze distančně předáním dokumentace nezbytné k přijetí dítěte (včetně dokumentace ze školského poradenského zařízení) příslušné škole.

Podání žádosti

Podle § 37 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, je možné podání (tj. žádost o přijetí k základnímu vzdělávání) učinit písemně nebo ústně do protokolu anebo v elektronické podobě. Přihlášku je tedy možné doručit následujícími způsoby:

1. do datové schránky školy (každá škola má svou datovou schránku),
2. e-mailem s uznávaným elektronickým podpisem (nelze jen poslat prostý email!),
3. poštou,
4. osobní podání: v případě osobního podání žádosti zákonným zástupcem dítěte je nezbytné organizovat příjem žádostí tak, aby nedošlo k vyšší koncentraci a pohybu osob v prostorách školy.

Pokud by bylo podání učiněno pomocí jiných technických prostředků (např. e-mailem bez uznávaného elektronického podpisu, telefaxem apod.), je nutné jej do 5 dnů ze strany zákonného zástupce potvrdit jedním z výše uvedených způsobů.

Při podání žádosti o přijetí k povinné školní docházce uvede zákonný zástupce dle správního řádu náležitosti stanovené v § 37 odst. 2 školského zákona, kterými jsou:

- jméno a příjmení žadatele (dítěte),
- datum narození,
- místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro doručování (podle § 19 odst. 3 správního řádu),
- označení správního orgánu, jemuž je žádost určena (konkrétní základní škola),
- podpis osoby, která žádost podává (v tomto případě podpis zákonného zástupce, který dítě při podání žádosti zastupuje).

S ohledem na zastoupení dítěte jeho zákonným zástupcem či jinou osobou k tomu oprávněnou je zároveň podstatné zjišťovat:

- jméno a příjmení tohoto zástupce,
- místo trvalého pobytu tohoto zástupce, popřípadě jinou adresu pro doručování.

Zastupuje-li dítě jiná osoba než jeho zákonný zástupce, je zároveň podstatné, aby doložila své oprávnění dítě zastupovat.

Pokud škola vyžaduje doložení rodných listů, platí, že stačí jejich doložení prostou kopií dálkovým způsobem. Místo trvalého pobytu dítěte u spádových dětí ověří ředitel školy na obecním úřadě, který vede evidenci obyvatel.

Školská poradenská zařízení zajistí nejnnutnější služby v souvislosti se zahájením školního roku, tedy typicky žádosti o odklad povinné školní docházky. Správní řízení o zápisu se v těchto případech přeruší do doby vydání doporučení školského poradenského zařízení.

Sdělení uvedená v [Informaci k organizaci zápisů k povinné školní docházce ze dne 16. 12. 2016, čj. MSMT-27988/2016](#) lze využít přiměřeně vzhledem ke krizovému opatření vládou ČR a vyhlášení nouzového stavu vládou ČR.

Při podání žádosti o přijetí k povinné školní docházce uvede zákonný zástupce dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, náležitosti stanovené v § 37 odst. 2, kterými jsou:

- jméno a příjmení žadatele (dítěte),
- datum narození,
- místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro doručování (podle § 19 odst. 3 správního řádu),
- označení správního orgánu, jemuž je žádost určena (konkrétní základní škola).

S ohledem na zákonné zastoupení dítěte jeho zákonným zástupcem či jinou osobou k tomu oprávněnou, je zároveň podstatné zjišťovat:

- jméno a příjmení tohoto zástupce,
- místo trvalého pobytu tohoto zástupce, popřípadě jinou adresu pro doručování.

Zastupuje-li dítě jiná osoba než jeho zákonný zástupce, je zároveň podstatné, aby doložila své oprávnění dítě zastupovat.

Z podání musí být patrné, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje. Zástupce účastníka řízení (zákonný zástupce dítěte) je povinen předložit na výzvu oprávněné úřední osoby průkaz totožnosti (§ 36 odst. 5 správního řádu).

S ohledem na pružnost správního řízení lze akceptovat evidenci telefonního spojení na zákonného zástupce či e-mailovou adresu.

Rodič/zákonný zástupce není účastníkem řízení o přijetí dítěte ani vedlejším účastníkem, ale je zástupcem dítěte ve správním řízení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. března 2016, č. j.: 4 As 280/2015-36). Z toho plyne v rozhodnutí soudu zmiňovaná souvislost, že odvolání proti rozhodnutí ředitele školy může podat pouze dítě v zastoupení rodiče, nikoliv rodič samotný.

Dále se doporučuje, aby byla škola zákonnými zástupci informována o údajích potřebných pro účely nastavení vhodných podpůrných opatření pro budoucího žáka školy:

- o znevýhodnění dítěte, uvedeném v § 16 školského zákona, údaje o mimořádném nadání, údaje o podpůrných opatřeních poskytovaných dítěti školou v souladu s § 16 školského zákona, a o závěrech vyšetření uvedených v doporučení školského poradenského zařízení,
- údaje o zdravotní způsobilosti dítěte ke vzdělávání a o zdravotních obtížích, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání.

Výše zmíněné informace týkající se znevýhodnění či zdravotního stavu dítěte však nemohou mít vliv na rozhodování ředitele školy o přijetí/nepřijetí dítěte.

Pokud zákonný zástupce poskytne doplňující doporučené údaje (o znevýhodnění či zdravotním stavu dítěte), je třeba souhlasu k tomu, aby škola zpracovávala a evidovala osobní a citlivé údaje dítěte/žáka ve smyslu všech ustanovení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů. Souhlas je poskytnut pro účely vedení povinné dokumentace školy podle školského zákona.

Škola poskytne zákonným zástupcům dítěte informace:

- o vyučovacím jazyku, kterým je jazyk český nebo jazyk národnostní menšiny, případně informací o výuce předmětů v cizím jazyce, pokud má škola udělen souhlas vyučovat některý předmět v cizím jazyce formou rozhodnutí MŠMT,
- o možnosti udělení odkladu školní docházky (v obecné rovině, bez vazby na orientačně zjištěnou úroveň školní připravenosti, zejm. o formě podání žádosti o odklad školní docházky, o průběhu tohoto řízení a o nutnosti doložit do stanoveného termínu souhlasná stanoviska školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa),
- o možnosti vyrovnat nerovnoměrnosti vývoje dítěte docházkou do mateřské školy, případně do přípravné třídy základní školy, pokud lze předpokládat, že toto vzdělávání vyrovná vývoj dítěte (v případě udělení odkladu školní docházky),
- o možnostech rozsahu a nabídky individuální pomoci a komunikaci se zákonnými zástupci pro přípravu dítěte na vstup do školy u dětí pocházejících z jazykově odlišného prostředí, včetně dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí.

V případě budoucího vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami nebo nadaného a mimořádně nadaného žáka je vhodné informovat také o systému společného vzdělávání:

- o pravidlech vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- o systému podpůrných opatření a jejich financování (jasná pravidla pro přiznávání podpůrných opatření, s důrazem na kvalitní diagnostiku, spolupráci rodičů, poradenských zařízení a škol a na dostupnost revizních nástrojů),
- o spolupráci školy s rodinou žáka a se školským poradenským zařízením, případně školním poradenským pracovištěm,
- o možnosti vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- o možnostech přerazení žáka do vyššího ročníku.

Jak můžete pomoci svým dětem

- **Věnujte dítěti soustředěnou pozornost** – při rozhovoru s ním se nezapomínejte jinou činností, dejte mu najevo zájem, trpělivě je vyslechněte, projevujte vstřícnost a přívětivé chování.
- **Vyprávějte dítěti a čtěte mu** – televize či video nenahradí lidské slovo a osobní kontakt.
- **Pověřujte dítě drobnými úkoly a domácími pracemi** – pěstujte tak jeho samostatnost a zodpovědnost, rozvíjíte i motoriku.
- **Rozvíjejte poznání z oblasti života lidí, zvířat i rostlin** – vedle obecné informovanosti rozšiřujete i jeho slovní zásobu.
- **Vybírejte vhodné hry a činnosti, sami se do nich zapojte** – stavebnice, skládky, dějové obrázky i práce s drobným výtvarným materiálem rozvíjejí poznání a tvořivost. Vaše účast posiluje citovou zralost dítěte.
- **Upevňujte prostorovou orientaci a pojmy nahoře, dole, vlevo, vpravo, vpřed, za** – výrazně to ovlivňuje základy psaní, čtení a počítání.
- **Dbejte na vhodné pohybové aktivity a zdravé stravování** – příroda je velká tělocvična, prospěje i vám.
- **Trénujte změny denního režimu související se školní docházkou** – ranní vstávání, odbourávání odpoledního spaní, čas pravidelného ukládání k večernímu spánku zmírní každodenní stres pro děti, zákonné zástupce i pedagogy, připravujte dítě na to, co ho čeká nového v době školní docházky.
- **Vytvářejte sociální situace, kdy se dítě učí jednat s jinými lidmi** - uplatňovat základní společenská pravidla při jednání s lidmi, vyřizovat drobné vzkazy, nebát se komunikace ve známém prostředí apod.

Desatero pro rodiče¹

1. Dítě by mělo být dostatečně fyzicky a pohybově vyspělé, vědomě ovládat své tělo, být samostatné v sebeobsluze

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pohybuje se koordinovaně, je přiměřeně obratné a zdatné (např. hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)
- svlékne se, oblékne i obuje (zapne a rozepne zip i malé knoflíky, zaváže si tkaničky, oblékne si čepici, rukavice)
- je samostatné při jídle (používá správně příbor, nalije si nápoj, stoluje čistě, požívá ubrousek)
- zvládá samostatně osobní hygienu (používá kapesník, umí se vysmrkat, umyje a osuší si ruce, použije toaletní papír, použije splachovací zařízení, uklidí po sobě)
- zvládá drobné úklidové práce (posbírá a uklidí předměty a pomůcky na určené místo, připraví další pomůcky, srovná hračky)
- postará se o své věci (udržuje v nich pořádek).

2. Dítě by mělo být relativně citově samostatné a schopné kontrolovat a řídit své chování

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- zvládá odloučení od rodičů
- vystupuje samostatně, má svůj názor, vyjadřuje souhlas i nesouhlas
- projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách
- ovládá se a kontroluje (reaguje přiměřeně na drobný neúspěch, dovede odložit přání na pozdější dobu, dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci)
- je si vědomé zodpovědnosti za své chování
- dodržuje dohodnutá pravidla.

3. Dítě by mělo zvládat přiměřené jazykové, řečové a komunikativní dovednosti

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyslovuje správně všechny hlásky (i sykavky, rotacismy, měkčení)
- mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.
- mluví většinou gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.)
- rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v jeho prostředí
- má přiměřenou slovní zásobu, umí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přirozeně a srozumitelně hovoří s dětmi i dospělými, vede rozhovor, a respektuje jeho pravidla
- pokouší se napsat hůlkovým písmem své jméno (označí si výkres značkou nebo písmenem)
- používá přirozeně neverbální komunikaci (gesta, mimiku, řeč těla, aj.)
- spolupracuje ve skupině.

4. Dítě by mělo zvládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku, pravolevou orientaci

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- je zručné při zacházení s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí, maluje, skládá papír, vytrhává, nalepuje, správně otáčí listy v knize apod.)
- zvládá činnosti s drobnějšími předměty (korálky, drobné stavební prvky apod.)

---

¹ <http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/desatero-pro-rodice-deti-predskolniho-veku>

- tužku drží správně, tj. dvěma prsty třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vede stopu tužky, tahy jsou při kreslení plynulé, (obkresluje, vybarvuje, v kresbě přibývají detaily i vyjádření pohybu)
- umí napodobit základní geometrické obrazce (čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník), různé tvary, (popř. písmena)
- rozlišuje pravou a levou stranu, pravou i levou ruku (může chybovat)
- řadí zpravidla prvky zleva doprava
- používá pravou či levou ruku při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje (je zpravidla zřejmé, zda je dítě pravák či levák).

5. Dítě by mělo být schopné rozlišovat zrakové a sluchové vjemy

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- rozlišuje a porovnává podstatné znaky a vlastnosti předmětů (barvy, velikost, tvary, materiál, figuru a pozadí), nachází jejich společné a rozdílné znaky
- složí slovo z několika slyšených slabik a obrázků z několika tvarů
- rozlišuje zvuky (běžných předmětů a akustických situací i zvuky jednoduchých hudebních nástrojů)
- rozpozná rozdíly mezi hláskami (měkké a tvrdé, krátké a dlouhé)
- sluchově rozloží slovo na slabiky (vytleskává slabiky ve slově)
- najde rozdíly na dvou obrazcích, doplní detaily
- rozlišuje jednoduché obrazné symboly a značky i jednoduché symboly a znaky s abstraktní podobou (písmena, číslice, základní dopravní značky, piktogramy)
- postřehne změny ve svém okolí, na obrázku (co je nového, co chybí)
- reaguje správně na světelné a akustické signály.

6. Dítě by mělo zvládat jednoduché logické a myšlenkové operace a orientovat se v elementárních matematických pojmech

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- má představu o čísle (ukazuje na prstech či předmětech počet, počítá na prstech, umí počítat po jedné, chápe, že číslovka vyjadřuje počet)
- orientuje se v elementárních počtech (vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků minimálně v rozsahu do pěti (deseti))
- porovnává počet dvou málopočetných souborů, tj. v rozsahu do pěti prvků (pozná rozdíl a určí o kolik je jeden větší či menší)
- rozpozná základní geometrické tvary (kruh, čtverec, trojúhelník atd.)
- rozlišuje a porovnává vlastnosti předmětů
- třídí, seskupuje a přiřazuje předměty dle daného kritéria (korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)
- přemýšlí, vede jednoduché úvahy, komentuje, co dělá („přemýšlí nahlas“)
- chápe jednoduché vztahy a souvislosti, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy, labyrinty
- rozumí časoprostorovým pojmům (např. nad, pod, dole, nahoře, uvnitř a vně, dříve, později, včera, dnes), pojmům označujícím velikost, hmotnost (např. dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký).

7. Dítě by mělo mít dostatečně rozvinutou záměrnou pozornost a schopnost záměrně si zapamatovat a vědomě se učit

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- soustředí pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10-15 min.)

- „nechá“ se získat pro záměrné učení (dokáže se soustředit i na ty činnosti, které nejsou pro něj aktuálně zajímavé)
- záměrně si zapamatuje, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat, částečně i zhodnotit
- pamatuje si říkadla, básničky, písničky
- přijme úkol či povinnost, zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí a dokončit je
- postupuje podle pokynů
- pracuje samostatně.

8. Dítě by mělo být přiměřeně sociálně samostatné a zároveň sociálně vnímavé, schopné soužití s vrstevníky ve skupině

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- uplatňuje základní společenská pravidla (zdraví, umí požádat, poděkovat, omluvit se)
- navazuje kontakty s dítětem i dospělými, komunikuje s nimi zpravidla bez problémů, s dětmi, ke kterým pociťuje náklonnost, se kamarádí
- nebojí se odloučit na určitou dobu od svých blízkých
- je ve hře partnerem (vyhledává partnera pro hru, v zájmu hry se domlouvá, rozděluje a mění si role)
- zapojí se do práce ve skupině, při společných činnostech spolupracuje, přizpůsobuje se názorům a rozhodnutí skupiny
- vyjednává a dohodne se, vyslovuje a obhajuje svůj názor
- ve skupině (v rodině) dodržuje daná a pochopená pravidla, pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit
- k ostatním dětem se chová přátelsky, citlivě a ohleduplně (dělí se o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úlohy, všímá si, co si druhý přeje)
- je schopno brát ohled na druhé (dokáže se dohodnout, počkat, vystřídat se, pomoci mladším).

9. Dítě by mělo vnímat kulturní podněty a projevovat tvořivost

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pozorně poslouchá či sleduje se zájmem literární, filmové, dramatické či hudební představení
- zaujme je výstava obrázků, loutek, fotografií, návštěva zoologické či botanické zahrady, statku, farmy apod.
- je schopno se zúčastnit dětských kulturních programů, zábavných akcí, slavností, sportovních akcí
- svoje zážitky komentuje, vypráví, co vidělo, slyšelo, dokáže říci, co bylo zajímavé, co jej zaujalo, co bylo správné, co ne
- zajímá se o knihy, zná mnoho pohádek a příběhů, má své oblíbené hrdiny
- zná celou řadu písní, básní a říkadla
- zpívá jednoduché písně, rozlišuje a dodržuje rytmus (např. vytleskat, na bubínku)
- vytváří, modeluje, kreslí, maluje, stříhá, lepí, vytrhává, sestavuje, vyrábí
- hraje tvořivé a námětové hry (např. na školu, na rodinu, na cestování, na lékaře), dokáže hrát krátkou divadelní roli.

10. Dítě by se mělo orientovat ve svém prostředí, v okolním světě i v praktickém životě

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyzná se ve svém prostředí (doma, ve škole), spolehlivě se orientuje v blízkém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky, kde jsou obchody, hřiště, kam se obrátit když je v nouzi apod.)
- zvládá běžné praktické činnosti a situace, s nimiž se pravidelně setkává (např. dovede vyřídit drobný vzkaz, nakoupit a zaplatit v obchodě, říci si o to, co potřebuje, ptá se na to, čemu nerozumí, umí telefonovat, dbá o pořádek a čistotu, samostatně se obslouží, zvládá drobné úklidové práce, je schopno se starat o rostliny či drobná domácí zvířata)
- ví, jak se má chovat (např. doma, v mateřské škole, na veřejnosti, u lékaře, v divadle, v obchodě, na chodníku, na ulici, při setkání s cizími a neznámými lidmi) a snaží se to dodržovat
- má poznatky ze světa přírody živé i neživé, lidí, kultury, techniky v rozsahu jeho praktických zkušeností (např. orientuje se v tělesném schématu, umí pojmenovat jeho části i některé orgány, rozlišuje pohlaví, ví, kdo jsou členové rodiny a čím se zabývají, rozlišuje různá povolání, pomůcky, nástroje, ví, k čemu jsou peníze, zná jména některých rostlin, stromů, zvířat a dalších živých tvorů, orientuje se v dopravních prostředcích, zná některé technické přístroje), rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se bezprostředně setkává (např. počasí a jeho změny, proměny ročních období, látky a jejich vlastnosti, cestování, životní prostředí a jeho ochrana, nakládání s odpady)
- přiměřeným způsobem se zapojí do péče o potřebné
- má poznatky o širším prostředí, např. o naší zemi (města, hory, řeky, jazyk, kultura), o existenci jiných zemí a národů, má nahodilé a útržkovité poznatky o rozmanitosti světa jeho řádu (o světadílech, planetě Zemi, vesmíru)
- chová se přiměřeně a bezpečně ve školním i domácím prostředí i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře), uvědomuje si možná nebezpečí (odhadne nebezpečnou situaci, je opatrné, neriskuje), zná a zpravidla dodržuje základní pravidla chování na ulici (dává pozor při přecházení, rozumí světelné signalizaci)
- zná faktory poškozující zdraví (kouření)
- uvědomuje si rizikové a nevhodné projevy chování, např. šikana, násilí.

Toto desatero berte pouze jako orientační.